

De Braakman (nabij Biervliet en Hoek in Terneuzen) Brenda De Haan

De Braakman is een voormalige zeearm van de Westerschelde in Zeeuws-Vlaanderen en was in de 13e eeuw een woest laaggelegen moeras. De bewoners wierpen dijken op om zich te beschermen tegen het water. Achter de dijken werd veen afgegraven en zout gewonnen.

Zware stormvloeden

De dijken waren niet bestand tegen zware stormvloeden. Die waren er veel in die tijd. In 1375 was er een alles vernietigende overstroming waardoor er vanaf de Honte (later de Westerschelde) een diepe inham ontstond, de Breekeme genoemd. Later kreeg de watervlakte de namen Zuutzee, Dullaert en Braakman. Bijna dertig en vijftig jaar later werd de Braakman door de Elisabethvloeden nog breder en dieper. De inham reikte tot aan het Zwin en deelde Zeeuws-Vlaanderen in tweeën.

Vanaf eind 15e eeuw werden tientallen schorren aan weerszijden van de Braakman ingepolderd en voorzien van dijken. De nieuwe polders waren bestemd voor de landbouw.

Tachtigjarige oorlog

In de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) staken de Staatsen de dijken moedwillig door en zetten vrijwel heel Zeeuws-Vlaanderen onder water. Het water moest voorkomen dat de Spanjaarden Biervliet, Terneuzen en Sluis in handen kregen en zo zouden oprukken naar de rest van Zeeland.

Vissers en zeevaarders konden via de brede zeearm tot in Philippine, Axel, Assenede, Boekhoute en Sas van Gent komen. Vooral in de 16e eeuw was de geul druk bevaren maar de geul slibte langzaam dicht waardoor het voor schepen steeds lastiger werd de mosselhaven te bereiken.

Haven slibt dicht

De aanleg van het Kanaal van Sas van Gent naar Terneuzen in 1827 luidde een periode van indijkingen in. Alleen al in de periode van 1918 tot 1945 werden in de Braakman niet minder dan vijftien polders ingedijkt. Dit had tot gevolg dat de vaargeul steeds smaller werd en in snel tempo vol slib en zand raakte.

Na de Tweede Wereldoorlog nam de overheid het besluit om de Braakman af te sluiten van de zee.

Argumenten:

- Minder onderhoud door kortere zeedijk (2,7 km ipv 27,5 km)
- Een volwaardige wegverbinding tussen oost en west;
- Extra grond voor de landbouw;
- Minder last van zoute kwel op akkers
- Betere afwatering van de naburige polders
- Bevorderen van de recreatie.

Landbouw

Voor veel boerenzonen die met smart op grond zaten te wachten, kwam de afsluiting als geroepen. Er kwam 900 hectare landbouwgrond bij. In totaal 23 boeren (onder wie 10 pachters uit Zeeuwse overstromingsgebieden van [februari 1953](#)) kregen in de Braakmanpolder de kans een nieuwe start te maken.

In 1954 werd de eerste oogst met praalwagens en een optocht ingehaald.

Recreatie

De gemeenten Hoek, Biervliet en Philippine, verenigd in het Recreatieschap Braakman, hadden het recreatieterrein onder hun hoede. Dat schap zorgde ervoor dat het park kon groeien met bungalows, jachthaven, kampeerterrein, midgetgolf en speelweide. In 1984 ging het recreatiepark over in particuliere handen die er het 'vakantie-eiland' van maakten dat het nu nog is.

Industrie

De industrie kreeg begin jaren zestig belangstelling voor de Braakman toen Dow Chemical zich in de Nieuw-Neuzenpolder vestigde. Sindsdien is bijna een kwart van de Zeeuws-Vlamingen economisch afhankelijk van de chemiereus. Begin jaren negentig moest het gehuchtje Boerengat verdwijnen om groei van industrie mogelijk te maken. De Mosselbanken werden ingepolderd en bestemd voor industrie.

Dow en Zeeland Seaports, het vroegere Havenschap, werken samen om het Valuepark Terneuzen van de grond te krijgen. In ruil daarvoor investeerden zij in de aanleg van driehonderd hectare nieuwe natuur en bos.

Nieuwe natuur

In de Braakman is de laatste jaren veel gebeurd. Het gebied ten noorden van het recreatiecentrum is flink onder handen genomen. De landbouw deed een stapje terug en er kwam meer ruimte voor natuur.

Meer dan 145.000 nieuwe bomen zorgen voor een ruimtelijke afscheiding tussen de industrie aan de ene kant en het open landschap aan de andere kant. Een deel van het bos moest verdwijnen om er een aaneengesloten natuurgebied met bos, open ruimte en natte natuur van te maken.

Natuur met een beetje hulp

Veel dieren en planten vonden hun weg naar de afgesloten Braakman.

[Brenda de Haan-Jasperse, Oostkant 1, 4531 HA Terneuzen.](#)

0115-649520

www.natuurenzo.nl

Bereikbaar op: maandag, dinsdag, woensdag en donderdag.